

Місто літнє, місто відпусток

Ідилія

- Трясця твоїй матері!
- Але ж ти заїхав! Нижче пупа б тобі так заїхати!
- Такого йолопа, як ти, ще пошукати треба!

Наприкінці кожної вигукнутої тиради дзвінкий голос зносився мало не до сопрано. Якби не торохтіння мотора, то цей крик було б чути на все озеро.

– Гарно лаєшся, як на дівчину, – схвально сказав він.

– А хіба нема причини лаятися? Ти мало не розбив човна тою своєю бридкою моторкою. Це ж не мій човен. Зрештою, я нікому не заважаю. Лежу собі, засмагаю й хочу мати святий спокій.

Поки дівчина підтягала на собі жовтий ліфчик-бікіні, парубійко заглушив двигун, викермував, проплив повз плоскодонку й уткнувся в зарості очерету широким носом моторки з червоного дерева. Відразу стало тихо. Спекотний червневий день. Тільки хлюпіт хвиль об берег. Тільки селезень хуркнув крилами, перелітаючи через затоку.

Зі злости Беттіна скинула протисонячні окуляри й видивилася на кремезного хлопця – тепер, через контраст, блакитно-сірого.

– Усю цю гидотну зиму, – сказала вона так, наче поклала на нього провину за сніг і мороз, – мусиш надівати хутрянну шапку, вдягати вовняні панталони, хворіти на грип. І мрієш про літо. А коли нарешті його дочекаєшся, то дехто не придумає нічого кращого, ніж гасати в старій посудині, деркотіти, засмерджувати повітря соляркою й не давати людям відпочивати. І що це за радість – отак робити?

– Неземна радість, – відказав він. Подовгасте обличчя, іронічний погляд карих очей за злегка забарвленими скельцями. Враження іронічності послаблювалося тим, що хлопчина погладжував долонею поручні. – А ця посудина – аж ніяк не стара.

– Але ж ти тоді й не бачиш ось цього.

Беттіна повела рукою навколо себе. Хлопець байдуже простежив за цим жестом.

– Чому ні? Бачу всю цю красу. Гущавину ялин і сосон на острові Ен, хвойні ліси й розмиті вершини хребтів он там, біля Гаммарбю. І взимку на них дивлюся. А тепер милуюся водою в озері – брунатною зблизька й блискою під сонцем, блакитною звіддаля. Яскраво-зеленим очеретом. Лататтям, що тягнуться до поверхні води. Зграйкою жвавих окунців. Жовтим човном з майже оголеною дівчиною. Чорнявою, доволі-таки засмаглою, пухкенькою.

– Пухкенькою! Ти безсоромний базіка, по тобі це відразу видно. Як тебе звуть? Я щось недочула.

– Пер-Ерік. Тільки не називай мене Пелле, як ото моя матінка звикла. Взагалі-то не тобі питатися про ім'я, а таки мені.

– Це ж чому?

- Бо тут живу я, а не ти.
- Отут, на озері? Оце сказонув!

Два човни стояли побіч. Пер-Ерік перейшов на ніс моторки, а тоді, орудуючи ногами, розвернув плоскодонку так, щоб якнайкраще бачити обличчя дівчини. Важко було визначити її зріст, бо сиділа, підібравши ноги під себе, та дуже високою напевно не була. Трохи повнява, обрис обличчя скоріше круглий, ніж овальний. Чорні стрільчасті брови над очима з гострим поглядом. Ніжна золотава шкіра, що нагадує свіжовипечену булочку.

- Ну, кажи, як тебе звать.
- Беттіна.
- А прізвище?
- Беттіна Енг. Енг – як у слові *England*.
- Але ти не з Англії, це зразу видно.
- То ти такий зіркий, що тобі все відразу видно?
- Не так видно, як чутно. Акцент аж ніяк не лондонський. Ти, мабуть, із Коппарбергу, десь із містечка Лександ. Вгадав, га? Чому б тобі не плисти тепер в човні озером Сильян до кірхи¹ замість спокушати водяників нашого ставочка?
- Бо я тут працюю.
- На озері? Як модель? Чи як натурниця?
- Ну й дурень. У місті я працюю. У...
- Почекай, спробую вгадати. Напевно, це ти маєш влітку заміщати когось із журналістів у нашій газеті «Скуга-Постен».

¹ Лександ (місто в історичній області Даларна) славиться великою кірхою, збудованою в XIII столітті на березі озера Сильян. (Тут і далі – примітки перекладача.)

– Вгадав. За винагороду можеш мене пригостити сигаретою.

Світла скуйовджена чуприна Пера-Еріка зникла за лобовим склом, а Беттіна заздро споглядала на сухорляві плечі й зграбні ноги.

– Ти так засмаг, що навіть темніший, ніж оця твоя прооліфлена торохтілка. Мабуть, не маєш нічого іншого до роботи, крім смажитися під сонцем.

– Вже кілька тижнів, як я відбув службу в армії. Ціле літо відпочиватиму.

– Розкішно живеш.

– Та ніби. – Тон сказаного був багатозначний, з якимсь відтінком гіркоти. – Але й ти тут не перетрудишся. У такій дірі, як наша Скуґа, ніколи нічого не діється. А коли нема ніяких новин, то про що писати в газеті?

– Так гадаєш? – змахнула сигаретою Беттіна. – Тут діятиметься багато чого. Більше, ніж ти собі можеш уявити. Незадовго ідилію розбудять із солодкого трояндowego сну. Післязавтра сюди з'їдеться вся шведська преса. За два тижні туристи заповнять місто. Реклама, розгос. Розумієш? Скуґа стане...

– Годі, дякую, не треба мені про це говорити. Єдина заковика – який рекламний лозунг вибрати. «Скуґа – місто літнє, місто відпусток»? Чи «Скуґа – місто туристичне, місто затишку»? Як на мене, обидва варіанти – препогані.

– То ти вже знаєш ці лозунги? Але ж їх мали оприлюднити допіру на пресконференції...

– Коли я приїздив у відпустку з війська, то вдома ні про що інше й не говорили. Це мій татусь заварив оту кашу. Він як забере собі щось до голови, то його не спинити. Пре вперед, як бик.

– Торгню Велін? – цікаво і з якимсь відтінком пошани глянула Беттіна на Пера-Еріка. – Це твій батько? Хлопець кинув на неї лихим оком.

– Ти, напевно, вважаєш його кимсь видатним?

– Твій батько напрочуд милий, чарівливий. Ця туристична кампанія – дуже непогана ідея. Чому ти її не схвалюєш?

Пер-Ерік завагався. Вибрав одну з кількох відвертих щирих відповідей.

«Бо він зануджує мене, коли починає розкидатися різними ідеями».

«Бо він чекає й не дочекається, коли я сам подам хоч якусь ідейку, а він її похвалить і схвалить».

«Бо городяни, консервативніші від нього, вважають його несповна розуму... Наприклад, мамин брат Артур».

«Бо я хочу чистого озера, без натовпу відпочивальників».

Якби він міг заглянути в майбутнє, то навряд чи придумав би щось понуріше від того, що сказав вголос:

– Бо з того всього нічого не буде, крім лиха.

Роздратування

Лихо, яке напророкував молодий пан Велін, ще не впало на місто, але цього червневого вечора таки позначилося своєю першою провістю. Ця провість, природно, зачепила три садиби, які згодом стануть сценою найважливіших подій драми.

У місті й досі збереглося чимало старожитніх садиб. Їх звуть за іменами колишніх чи теперішніх власників. Вони мають чи цілковиту, чи часткову колову забудову,